

Amerikaanse 'Popelieren' met Lichterveldse 'roots'

Rudy Popelier

Als levendige illustratie op het emigratiegebeuren volgt hieronder de geschiedenis van de gebroeders Leopold en Karel Popelier van Lichtervelde. Beiden waren mijn grootooms.

1 Karel-Louis Popelier

Karel-Louis Popelier, landbouwer, geboren en gedoopt in Lichtervelde op 23/01/1882 (doopgetuigen waren Carolus Debusschere en Anna Vanclooster), wonende in Lichtervelde, in Gits, in New-York (1903), in Chicago (1903), in Ghent, Minnesota (1903) en in Ivanhoe, Minnesota (1917). Hij overleed in St-Paul, Minnesota op 18/10/1955 en werd begraven in Ivanhoe op 21/10/1955. Hij was de zoon van Louis Popelier (landwerker en landbouwer) en Juliana Debusschere.

Karel werd geboren als achtste telg uit een gezin met elf kinderen. Zijn vader Louis, geboortig van Torhout, woonde met zijn vrouw Juliana Debusschere dicht bij de Lichterveldse Kruiskalsijde op de wijk de Kwakkel op een hofstedeke in een "slag" richting Kortemark. Moeder Juliana was de dochter van bakker Fideel Debusschere die daar niet ver vandaan zijn bakkerswinkel had gerund.

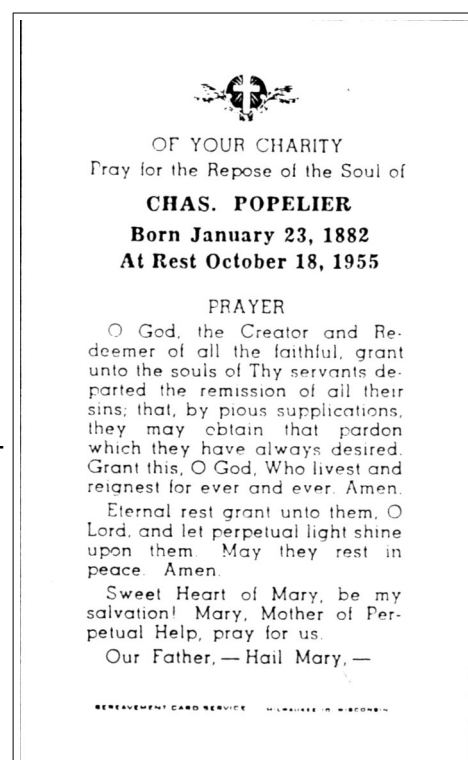
Aangezien vader Louis zijn werk vond bij de boeren in de omtrek, gebeurde het dat het gezin een onderkomen vond daar waar vader werk vond. Zo vinden we het ganse gezin van 1889 tot 1900 terug in een landhuisje dichtbij de Brugsebaan niet ver van de toenmalige herberg "De Pereboom" op het gehucht "Het Schaek" in Gits. Daarna woonde het gezin weer op het hofstedeke in Lichtervelde.

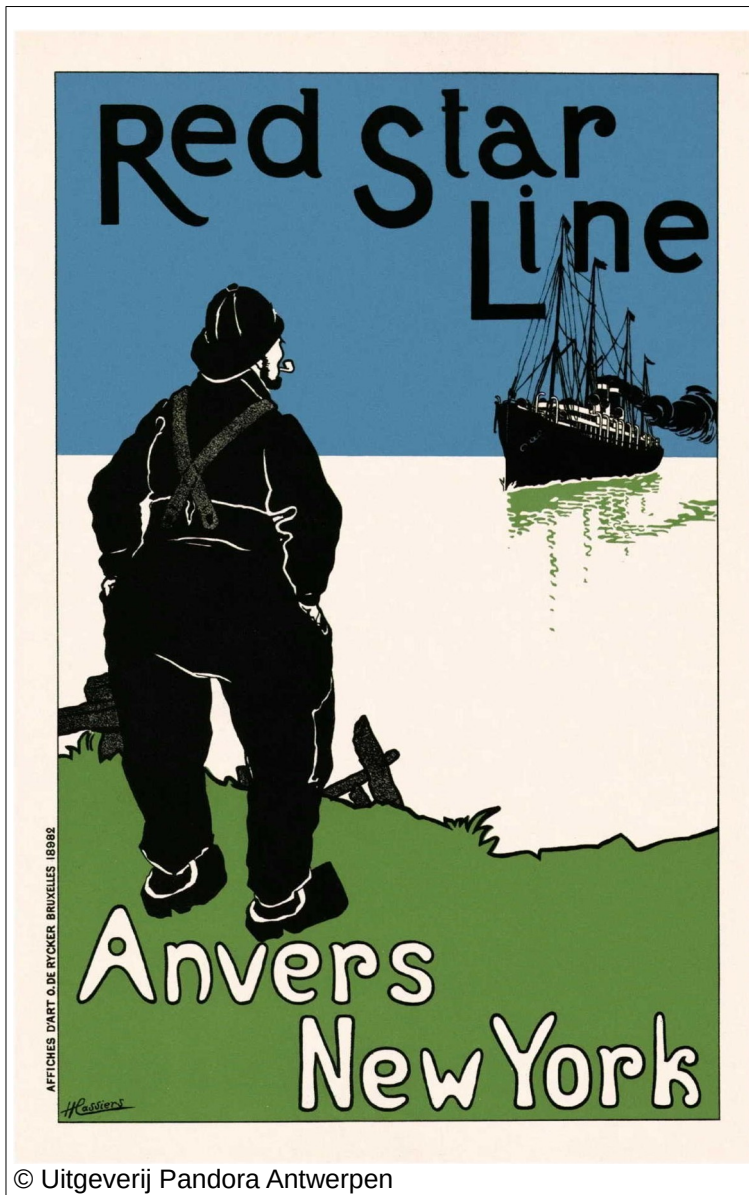
Karel vond werk als landwerker maar kreeg het idee om zijn geluk te beproeven in het beloofde land Amerika. Hij hoorde veel beloftevols en wilde naar zijn zeggen "*Zijn dagen niet slijten in het arm patattenland Vlaanderen*".

Karel had kennis aangeknoopt met een Lichterveldse, Louise Beeusaert, dochter van Felix en Melanie Pape. Zij zag het levenslicht in Lichtervelde op dinsdag 27/12/1881.

Melanie en Karel besloten samen een nieuw leven op te bouwen in Amerika, eerst zou Karel het "terrein gaan verkennen". Op vrijdag 03/04/1903 vertrok hij richting Nederland om via de haven van Rotterdam met een schip van de "Red Star Line" naar New-York te vertrekken.

Alvorens vaste voet aan wal te zetten in New-York werd Karel als zovele andere immigranten aan een geneeskundig onderzoek onderworpen op Ellis Island.

© Uitgeverij Pandora Antwerpen

Vanuit New-York trok hij naar Chicago waar hij een tijdlang als fabrieksarbeider aan de kost kwam. Hij kwam in contact met andere Vlamingen die hem vertelden dat er een belangrijke Belgisch-Hollandse nederzetting bestond in Ghent, Minnesota. Het plaatsje Ghent werd rond 1867 door de familie Vanhee (afkomstig van Merkem) uit de grond gestampt. Door bemiddeling van een priester arriveerde Karel 1903-04 in Ghent en vond werk als landwerkmán (Ghent wordt beschouwd als dé succes story van Belgische emigranten).

Blijkbaar ging het Karel voor de wind want rond 1905 pachtte hij al een boerderij en besloot hij terug te keren naar Lichtervelde om er zijn lief Louise af te halen.

Op woensdag 10/01/1906 gaven zij elkaar hun ja-woord op het gemeentehuis van Lichtervelde. Het kerkelijk huwelijk vond plaats op 17/01/1906.

Het jonge koppel vestigde zich kort daarop definitief in Ghent, Minnesota. Daar werden al hun kinderen geboren, zes in totaal. Juliana, Richard, Ida, Louis, Dora en Theodoor. Louis en Theodoor stierven kort na de ge-

boorte. Richard overleed in 1989. De familie breidde in de States al uit met 12 kleinkinderen en 22 achterkleinkinderen.

In 1917 kocht Karel dicht bij het plaatsje Ivanhoe een hofstede met land eromheen. Het ganse gezin nam er in 1918 zijn intrek. Karel en Louise beoefenden er vele jaren succesvol de boerenstiel.

Nog eenmaal is Karel naar België teruggekeerd in 1926. Daar hij stelde hij nog voor aan zijn ouders om met hem mee te gaan. Maar dit ging niet door.

Op pensioengerechtigde leeftijd wisselden zij het koude Minnesota voor het zonniger Texas. Karel bouwde dicht bij de Mexicaanse grens, in San-Juan, een huis om er de koude wintermaanden van Ivanhoe te overbruggen.

Karel Popelier overleed in Porter Minnesota op dinsdag 18/10/1955. Hij werd in Ivanhoe begraven op het St-Peter and Paul Catholic Cemetery.

Zijn vrouw Louise Beesaert overleed 5 jaar vroeger op dinsdag 28/11/1950.

2 Ghent, Minnesota: Belgische success story

Onlangs verscheen van Joseph A. Amato een studie over de Belgen in het zuidwesten van de Amerikaanse staat Minnesota, voornamelijk in de streek rond Ghent.

De nederzetting werd in de vroege jaren tachtig van de vorige eeuw gesticht door een aantal Oost- en West-Vlaamse boeren. John Ireland, katholieke bisschop van St-Paul Minnesota effende de weg. Aanvankelijk wilde hij er Ierse immigranten om in de streek een stevige katholieke wortel te laten schieten.

Katholiek werd de streek wel, maar spoedig bewoond door Belgen (vooral Vlamingen), Nederlanders en Frans-Canadezen.

Rond 1915 woonden er 1300 landgenoten in de buurt en in 1914 bezaten de Belgen reeds 3.960 hectare. De eerste immigranten die de regio bevolkten konden niet opboksen tegen de Belgische agrarische concurrentie. Na 1920 kon er, op enkele uitzonderingen na, gezegd worden dat "*the only French-Canadians left in Ghent were in the graveyard*".

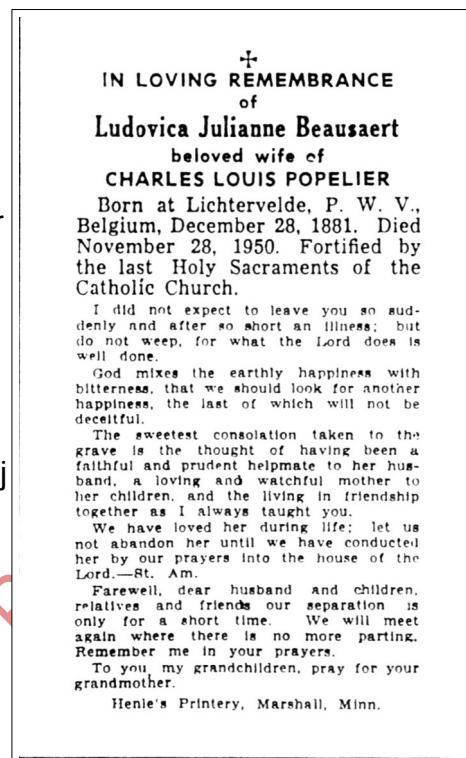
Tot op heden domineren de Vlamingen en Nederlanders voor een groot deel het economische, politieke en religieuze leven van de regio. Amato schrijft dit vooral toe aan hun werken "*No one works harder than they do; not even God during the six days of creation*".

De Vlamingen werkten nauw samen en deelden kennis en machinepark. De Belgen gaven voorkeur aan grote schuren en kleine huizen, terwijl het bij anderen net andersom lag.

De auteur Amato¹ schrijft het succes van de Belgen vooral toe aan wat hij de drievuldigheid van Kerk, land en familie noemt. Het DNA van de Belgen.

Tradities zijn drie à vier generaties zonder veel kleerscheuren blijven bestaan.

De familie Louwagie, rond het begin van deze eeuw al in Ghent, is er een concreet voorbeeld van. In 1986 bezat de familie meer dan 3.100 hectare². Hun groot aantal nakomelingen maakte een uitbreiding van landeigendommen noodzakelijk. De familie Louwagie schonk aanzienlijke sommen en grond aan de lokale katholieke kerk en sponsort nog steeds de wekelijkse uitzendingen van het rozenhoedje op de plaatselijke radio. "*They were the most modern and the most Catholic of conservative peasants*".

¹ Servants of the land. God, Family and Farm. The Trinity of Belgian Economic Folkways in Southwestern Minnesota van Joseph A. Amato.

² Ter vergelijking: Lichtervelde heeft een oppervlakte van 2592 ha.

3 Leopold-Pieter Popelier

Leopold, geboren in Lichtervelde op 09/08/1885 en gedoopt op 12/08/1885 (doopgetuigen Petrus de Cuypere en Mathildis Vandenbussche), woonde in Gits in Lichtervelde, in Ghent, Minnesota, in Washburn, Wisconsin, in Milwaukee en in North-Dakota. Hij overleed in Wauwatosa, Milwaukee op 11/05/1963. Hij was de zoon van Louis en Juliana Debusschere.

Ook hij zag het levenslicht op een hofstedeke op wijk "De Kwakkel" dicht bij de Kruiskalsijde in Lichtervelde.

Leopold of Paul was wel het meest avontuurlijke type van de familie. Hij toerde als een der eersten met een moto rond in Lichtervelde. Hij staat vermeld op de lijst voor de Duitse bezetter van aanwezige moto's in 1914. Als een van de eerste Lichterveldenaars had hij een vergunning van beroepsrenner op zak, samen met Henri ("Ritten") Vanlerberghe. Hij stond in 1909 op de deelnemerslijst van Koolskampkoers. Grote potten heeft hij wel nooit gebroken in zijn wielloopbaan. Toch won hij volgens "De Gazette van Lichtervelde" een koers in Boezinge op donderdag 12/06/1913.

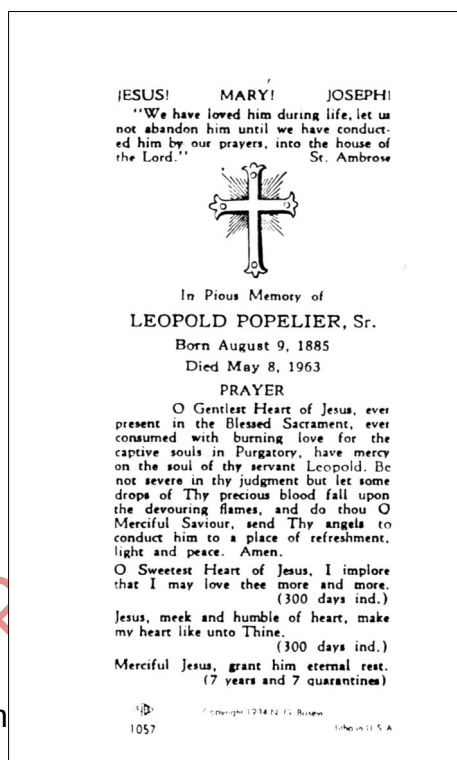
Hij trouwde op woensdag 13/04/1910 in Bovekerke met Elisa Vanthuyne, volgens insiders het mooiste meisje van Bovekerke. Korte tijd daarna emigreerden beiden naar Amerika.

Via Ellis Island reisden ze naar Ghent, Minnesota waar zij zijn broer Karel en zijn vrouw Juliana Beeusaert vervoegden en zich vestigden.

De volkstelling in Lichtervelde vermeldt dat hij terug in Lichtervelde was in de eerste helft van 1914. Hetgeen ook klopt, want hoe kon hij anders die koers in Boezinge gewonnen hebben in juni 1913.

Zijn vrouw Elisa Vanthuyne werd ziek in het verre land en keerde terug naar België. In de "Volkstem", een Nederlandstalig weekblad dat in 1890 voor het eerst in Wisconsin verscheen en dat allerlei nieuws bracht voor Vlamingen en Nederlanders, lezen we in het nummer van 17/02/1915:

"Paul Popelier was, toen zijn vrouw ziek geworden was, verleden jaar naar België vertrokken om geneeskundige hulp te zoeken. 't Mocht niet baten. Vrouw Popelier overleed in het oude land. Paul had alle moeite van de wereld om weer in de V.S. te geraken. Hij was nog geen Amerikaans staatsburger en had dus nog geen officiële papieren. Hij had evenwel voor zijn vertrek naar België een patent aangevraagd voor een wanmolen. Met die papieren van Washington, waarop grote zegels stonden, en nog met wat andere voorzien, had hij benadrukt dat hij abso-

luut weer naar de States moest voor zijn zaken. Hetgeen hem met grote moeite gelukt is. Uiteindelijk arriveerde hij weer in Ghent."

Zijn vrouw overleed in een ziekenhuis in Elsene op 11/03/1914. Gezien Paul nog geen Amerikaans staatsburger was, viel hij onder de Belgische militiewetten en met de dreigende oorlogssituatie in het vooruitzicht werd hij waarschijnlijk als dusdanig opgeroepen. Daarover doen twee versies de ronde.

Familieleden in de U.S.A. bevestigen dat Leopold in 1914 als soldaat in het Belgisch leger is getreden. Nog volgens hen verloor hij bij de opmars van de Duitse troepen contact met zijn eenheid, raakte achter de linies en vluchtte naar Nederland om van daaruit met de boot naar de U.S.A. te vluchten.

De versie hier gekend, is deze waar hij bij de inval van de Duitsers via Oostende naar Engeland en van daaruit terug naar de U.S.A. is gevlucht. In elk geval is hij met de in zijn bezit zijnde Amerikaanse zakenpapieren uit het land geraakt.

Terug in Ghent, Minnesota leerde hij in 1916 Dora Garritson-Driessen kennen. Zij was geboren in Amsterdam op woensdag 03/03/1880 en sinds kort weduwe met 7 kinderen. Het paar besloot te trouwen en Dora verkocht haar hofstede in Ghent om met haar aanstaande echtgenoot te verhuizen naar Munich, North-Dakota. Zij huwden op zaterdag 25/11/1916 hetgeen te lezen stond in de "The Munich Herald" van donderdag 30/11/1916, waarbij vermeld werd dat Leopold "The Cook farm" had gekocht:

Mr Leopold Popelier and Miss Dora Driessen have secured a marriage license. We are not informed of the marriage date. Mr Popelier has bot the Cook farm which has been farmed the last two years by Axel Pearson.

Daar werden drie van de vijf kinderen geboren die hij met zijn tweede vrouw kreeg: Leo (†1988), Victor (wonende in Phenix, Arizona) en Lawrence.

Het gezin verhuisde in 1921 naar Washburn, Wisconsin waar Hubert en zijn enige dochter het levenslicht zagen. Buiten de zoon Victor zijn al zijn kinderen in de staat Wisconsin blijven wonen.

Het gezin verhuisde nog maar eens naar Milwaukee, Wisconsin om er zich definitief te vestigen. Leopold had intussen faam gekregen als schrijver in een eigen bedrijf. In een schrijven dat hij op 22/12/1947 naar zijn broer Alfons richtte die in Torhout de paardenposterij "De Hertog van Arenberg" uitbaatte, vertelde hij dat hij voor de Amerikaanse regering werkte.

Achttien kleinkinderen en dertig achterkleinkinderen zorgen nu in de U.S.A. voor een flinke afstamming.

Paul keerde nooit meer naar België terug, hij overleed op 08/05/1963 in het plaatsje Wauwatosa nabij Milwaukee. Hij werd begraven op het kerkhof van Milwaukee op zaterdag 11/05/1963. Zijn vrouw Dora overleed op zondag 14/05/1961.

"Blessed are they that mourn, for they shall be comforted."
St. Matt. V. 5.

My Jesus have mercy on the soul of

DORA POPELIER

Born March 3, 1880

Died May 14, 1961

PRAYER

O gentlest Heart of Jesus, ever present in the Blessed Sacrament, ever consumed with burning love for the poor captive souls in Purgatory have mercy on the soul of Thy departed servant. Be not severe in Thy judgment but let some drops of Thy Precious Blood fall upon the devouring flames, and do Thou O Merciful Saviour send Thy angels to conduct Thy departed servant to a place of refreshment, light and peace. Amen.

May the souls of all the faithful departed through the mercy of God, rest in peace. Amen.

Eternal rest grant unto them, O Lord! And let perpetual light shine upon them.

Sacred Heart of Jesus have mercy on them.

Immaculate Heart of Mary, pray for them.

St. Joseph, friend of the Sacred Heart, pray for them.

(100 days for each aspiration)

Een opmerkelijk "detail": na contactname enige jaren terug met de kinderen van Leopold bleek dat zij absoluut geen weet hadden van het feit dat hun vader in een eerste keer gehuwd geweest was met Elisa Vanthuylne, dat hij Vlaming was en nog veel minder dat hun vader in het "Belgenland" had gekoerst.

Volledigheidshalve geven we de kinderen van Leopold Popelier uit het huwelijk met Dora-Josephina Garritson:

- Leo-Charles Popelier, (°Munich, Minnesota 18/08/1918, †Willsall 06/11/1988);
- Victor Popelier, (°Munich, North-Dakota, 21/12/1920), heavy equipment operator;
- Lawrence Popelier, (°Munich, North-Dakota 30/03/1922), heavy equipment operator for the city of Milwaukee;
- Josephine Popelier, (°Washburn 11/08/1923);
- Hubert-Joseph Popelier, (°Washburn 24/10/1924), truck driver for the city of Milwaukee.

Heemkundige kring Karel Van de Poole

Foto van de families Popelier genomen in 1910 in Ghent Minnesota. V.l.n.r: Karel Popelier met echtgenote Louise Beeusaert en haar oudste dochter Julianne op de schoot, Leopold Popelier en zijn eerste vrouw Elisa Vanthuyne, beide rechtstaand.